

## 5.11. Hudební výchova

### Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova z RVP ZV. Integruje část vzdělávacího obsahu průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova z RVP ZV.

V Hudební výchově žáci rozvíjejí a prohlubují po celou dobu studia své schopnosti a dovednosti v základních činnostech: vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Získávají též poznatky z oblasti hudební teorie a historie umělé, i neumělé, poté je dokážou uvést v kontextu s určitými dobovými událostmi.

### Časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova je vyučována ve všech čtyřech ročnících nižšího stupně osmiletého gymnázia 1 hodinu týdně. Na vyšším stupni žáci volí mezi hudební a výtvarnou výchovou. Zvolený předmět je vyučován dva roky s dvouhodinovou dotací.

Výuka probíhá v aule vybavené klavírem, klávesami, kytarami, bicí soupravou, zesilovačem a mikrofony, Orffovým instrumentárem, boomwhakery a hracími zvonky a samozřejmě audiovizuální technikou.

### Výchovné a vzdělávací strategie

*Kompetence k řešení problémů*

Žák:

- zpracuje a prezentuje samostatné práce – v podobě prezentací (na jakékoli zadané téma z oblasti hudby), projektů (dramaturgické ztvárnění videoklipu, části děje z oper, baletů), seminárních prací (v podobě recenzí, zpracování určitého tématu z oblasti umělé a neumělé hudby)
- určí zdroje informací

*Kompetence k učení*

Žák:

- před návštěvou koncertu s učitelem rozebere očekávání, fakta o hudbě, která pravděpodobně zazní a uvede je do kontextu
- zhodnotí obsah a provedení koncertu

### *Kompetence komunikativní*

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse

### *Kompetence občanské*

Žák:

- se účastní kulturních akcí a aktivit

### *Kompetence sociální a personální*

Žák:

- svými aktivitami podporuje společenské vztahy a aktivity (vystoupení na vánoční akademii, na vánočním a jarním koncertu, kulturní vystoupení v domově seniorů apod.)
- motivuje spolužáky a přátele ke studiu hry na hudební nástroje či zpěvu a poté k veřejné produkci

### *Kompetence pracovní*

Žák:

- aktivně organizuje kulturní akce, např. vánoční akademie a koncerty

### *Kompetence digitální*

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

## PRIMA

| Výstupy                                                                         | Témata, učivo                                                                                               | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Žák zpívá rytmicky a intonačně správně na základě svých dispozic.               | <b>Vokální činnosti</b><br>zpěv jednohlasu dur i moll                                                       | Kooperace a kompetice<br>Seberegulace a sebeorganizace<br>Kreativita při přípravě vystoupení                      |
| Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky.                                       | pěvecké dýchání, hlasová hygiena, sjednocování hlasového rozsahu dle individuálních schopností a dovedností |                                                                                                                   |
| Chápe rozdíl mezi notou a tónem.                                                | Gaudeamus igitur                                                                                            | FYZ                                                                                                               |
| Reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých schopností a dovedností       | upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících                                               | Produkce v rámci možností třídy na Vánoční akademii, vytváření hudebních produkcí, scének, pěveckých představení. |
| Žák využívá jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentář) k doprovodné hře. | <b>Instrumentální činnosti</b><br>jednoduchý doprovod lidových a populárních písní                          | Kreativita – nápady při doprovodu                                                                                 |
| Orientuje se v notovém zápisu.                                                  | stupnice, řada C1 – C2<br>změny taktu 2/3, 3/4                                                              | MAT                                                                                                               |
| Žák využívá pohyb k pohybovému doprovodu hudby.                                 | <b>Hudebně pohybové činnosti</b><br>hudba a tanec, pochod do rytmu                                          | Kreativita – vyjádření pocitů pohybem                                                                             |
|                                                                                 | pohybové reakce na výrazný tempový a dynamický kontrast                                                     | TEV                                                                                                               |
|                                                                                 | zvuk, tón, výška, síla, délka, barva tónu                                                                   | FYZ                                                                                                               |
| Žák rozezná jednotlivé hlasy a dokáže je správně zařadit.                       | <b>Poslechové činnosti</b><br>rozdělení mužských a ženských hlasů                                           |                                                                                                                   |
| Rozezná od sebe hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.         | melodie hraná vysoko/nízko, rychle/pomalou, smutně/vesele                                                   |                                                                                                                   |

| <b>Výstupy</b>                                                                     | <b>Témata, učivo</b>                                                                            | <b>Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Rozezná jednoduché hudební nástroje a podle poslechu je určí.                      | hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální jednoduché hudební nástroje a jejich zvuk |                                                      |
| Žák vyhledá hudební informace, respektuje autorské právo, publikuje vlastní tvorbu | hudba a internet                                                                                | ICT                                                  |

## SEKUNDA

| Výstupy                                                                                                                             | Učivo                                                                                                 | Průřezová témata, přesahy, poznámky<br>MP vazby                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Žák zpívá intonačně čistě na základě svých dispozic. Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky – dýchání, artikulace, nasazení tónu. | <b>Vokální činnosti</b><br>zpěv dvojhlasu – kánon                                                     | Kooperace a kompetice<br>Seberegulace a sebeorganizace<br>Kreativita při přípravě pěveckých vystoupení, příprava vystoupení na Vánoční akademii |
| Pracuje s dynamikou.                                                                                                                | upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících                                         | FYZ                                                                                                                                             |
| Používá základní hudební pojmy.                                                                                                     | pěvecké sjednocování hlasového rozsahu dle individuálních schopností a dovedností                     | Produkce v rámci možností třídy na Vánoční akademii, vytváření hudebních produkcí, scének, pěveckých představení.                               |
| Vytváří ve skupině vlastní kramářskou píseň                                                                                         | Vytvoření vlastní písně, výtvarné ztvárnění a dramatizace.<br>Hudebně pohybové činnosti, pohybové hry | Kreativita – zajímavé ztvárnění pohybu na znějící hudbu TEV, VYV                                                                                |
| Na základě svých individuálních schopností a dovedností umí rytmicky doprovodit píseň                                               | rytmizace písní                                                                                       | Kreativita – nápady při rytmizaci písní na jednoduché nástroje                                                                                  |
| Sleduje obrys melodie v notovém zápise – odliší vzestupnou a sestupnou melodii.                                                     | <b>Poslechové činnosti</b><br>hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální                  |                                                                                                                                                 |
| Rozpozná dynamické a tempové změny.                                                                                                 |                                                                                                       |                                                                                                                                                 |
| Rozpozná vokální, instrumentální a vokálně instrumentální hudbu – dokáže určit jednotlivé nástroje                                  | B. Smetana, A. Dvořák<br><br>artificiální a nonartificiální hudba                                     |                                                                                                                                                 |
| Žák využívá vhodný software pro vlastní tvorbu; sleduje hudební aktuality a trendy                                                  | hudba a internet                                                                                      | notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby, ICT                                                           |

## TERCIE

| Výstupy                                                                                                      | Učivo                                                                               | Průřezová témata, přesahy, poznámky<br>MP vazby                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Žák zpívá na základě svých dispozic čistě a rytmicky přesně dvojhlasé písně v dur, popř. moll tóninách.      | <b>Vokální činnosti</b><br>zpěv dvojhlasu v dur, moll                               | Kooperace a kompetice<br>Seberegulace a sebeorganizace<br>Kreativita při přípravě pěveckých vystoupení, příprava vystoupení na Vánoční akademii |
| Při zpěvu i mluveném projevu využívá správné návyky – dýchání, artikulace, práce s hlasem, dynamika.         | hlasová hygiena                                                                     |                                                                                                                                                 |
| Melodizuje a rytmitizuje texty ve 2/4 a 3/4 taktu.                                                           |                                                                                     | Produkce v rámci možností třídy na Vánoční akademii, vytváření hudebních produkcí, scének, pěveckých představení.                               |
| Dle svých schopností a dovedností rozvíjí své intonační a pěvecké dovednosti.                                |                                                                                     |                                                                                                                                                 |
| Využívá nástroje k doprovodné hře (dle dispozic školy) - flétna, elektrické varhany, Orffův instrumentář aj. | <b>Instrumentální činnosti</b><br>doprovodná hra na nástroje<br>rytmizace doprovodů | Kreativita – výběr nástrojů, použití nástrojů při různých typech hudby                                                                          |
| Je schopen pohybovat se v rytmu skladby, využívá taneční kroky.                                              | Hudebně pohybové činnosti                                                           | Kreativita – vytváření tanečních sestav, TEV                                                                                                    |
|                                                                                                              | jednoduché tance – polka, mazurka                                                   |                                                                                                                                                 |
| Rozpozná základní hudební formy.                                                                             | <b>Poslechové činnosti</b>                                                          |                                                                                                                                                 |
| Rozpozná základní žánry v populární hudbě – pop, rock, country.                                              | hudebně výrazové prostředky                                                         | TEV                                                                                                                                             |
|                                                                                                              | hudba v obraze                                                                      |                                                                                                                                                 |
|                                                                                                              | rozpoznání základních hudebních forem                                               |                                                                                                                                                 |
| Žák vytvoří video vlastního vystoupení                                                                       | hudba a internet                                                                    | ICT                                                                                                                                             |

## KVARTA

| Výstupy                                                                                                           | Učivo                                                                                                                                       | Průřezová témata, přesahy, poznámky<br>MP vazby                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Žák dle svých schopností a dovedností rozvíjí své intonační a pěvecké dovednosti získané v předchozích ročnících. | <b>Vokální činnosti</b><br>kultivace hlasu<br>zpěv jednohlasu, popř. dvojhlasu podle schopností a dovedností třídy                          | Kooperace a kompetice<br>Seberegulace a sebeorganizace<br>Kreativita při přípravě pěveckých vystoupení, příprava vystoupení na Vánoční akademii<br>Produkce v rámci možností třídy na Vánoční akademii, vytváření hudebních produkcí, scének, pěveckých představení. |
| Dodržuje hlasovou hygienu.                                                                                        |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Rozvíjí své schopnosti a dovednosti při vytváření doprovodů na nástroje, jež jsou v dispozici školy.              | <b>Instrumentální činnosti</b><br>hra na nástroje – boomwhakers, handbells<br>vytváření rytmických doprovodů na netradiční hudební nástroje | Kreativita – vytváření, navrhování netradičních hudebních nástrojů                                                                                                                                                                                                   |
| Je schopen ztakovat jednoduché lidové i umělé písně.                                                              | <b>Pohybové činnosti</b><br>taktování ve 2, 3, 4 dobém taktu                                                                                | Kreativita – vytváření tanečních kreací                                                                                                                                                                                                                              |
| Podle individuálních schopností a dovedností je schopen reagovat adekvátním pohybem na hudbu.                     | pohybové hry                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Žák se orientuje v nonartificiální hudbě. Zařadí nejznámější české skladatele do správného časového období.       | <b>Poslechové činnosti</b><br>česká hudba – nejznámější čeští skladatelé                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Rozpozná základní intervaly – kvartu, tercii.                                                                     | seznámení se základními intervaly                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Žák ovládá základní funkce digitálních hudebních nástrojů                                                         | hudba a internet                                                                                                                            | notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby<br>ICT                                                                                                                                                                              |

## KVINTA + 1. ROČNÍK

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- žák vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách, objasní její význam v procesu umělecké tvorby i v životě i jako základního faktoru rozvoje své osobnosti</li> <li>- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a rozpozná v něm umělecké znaky od objevných až po konvenční</li> <li>- na příkladech vysvětlí roli uměleckého znaku jako neukončenou, nedefinitivní ve svém významu; vysvětlí vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci</li> <li>- objasní význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku</li> <li>- popíše vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí</li> <li>- vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</li> <li>- objasní podstatné rysy magického, mýtického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, rozpozná je v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu</li> <li>- objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“</li> <li>- vystihne nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvede jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu</li> </ul> | <p><b>Umělecký proces a jeho vývoj</b><br/> umělecký proces a realita<br/> chápání uměleckého procesu<br/> znakové systémy jednotlivých druhů umění<br/> historické proměny pojetí uměleckého procesu<br/> prezentace uměleckého díla</p> <p><b>Role subjektu v uměleckém procesu</b><br/> smyslové vnímání a jeho rozvoj<br/> interpretace a recepce uměleckého díla<br/> tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta, recipienta</p> <p><b>Úloha komunikace v uměleckém procesu</b><br/> umění ve společnosti<br/> role umělce<br/> proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků<br/> publikum a jeho role<br/> nové technologie a jejich vliv na umělecký proces<br/> subjektivní chápání uměleckých hodnot a hodnoty společensky uznávané</p> | <p>1.3</p> <p><b>Téma prolíná celým učivem hudební výchovy</b></p> |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě</li> <li>- využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p><b>Hudební a pohybová výchova</b><br/> hlasová výchova<br/> správné dýchání</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>1.3.<br/>CJL, BIO, TEV</p>                                      |

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <p>zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas, trojhlas</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých individuálních schopností a dovedností</li> <li>- dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní</li> <li>- provádí jednoduché hudební improvizace na zákl. svých individuálních schopností a dovedností</li> <li>- vytváří tonální představu dur, moll, ale i intervalovou 1–8</li> <li>- rytmitizuje jednoduché texty</li> <li>- tvoří vlastní rytmičné modely, které zhudebňuje</li> <li>- používá rytmičné nástroje Orffova instrumentáře k doprovodné hře</li> </ul> | <p>hlasová hygiena<br/>rozezpívání<br/>správné tvoření tónů<br/>artikulace<br/>hlavový tón<br/>zpěv<br/>jednohlasé písně lidové a umělé<br/>kánony lidové a umělé<br/>úpravy lidových i umělých písní, trojhlas<br/>intonace<br/>zpěv hudebních motivů<br/>imitace<br/>intonační výcvik· zhudebnění<br/>přísluví, pořekadel<br/>vlastního textu<br/>vytvoření vlastních drobných skladeb<br/>intervaly<br/>opěrné písně<br/>základ harmonie (T, D, S)<br/>rytmický výcvik<br/>hra na tělo<br/>Orffův instrumentář<br/>rytmizace textů a písní rytmičnými nástroji</p> |                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá i některých melodických nástrojů při individuálních i společných hudebních aktivitách přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem</li> <li>- orientuje se v notovém zápise jednoduchých, příp. i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>hra na hudební nástroje<br/>tvorba instrumentálních doprovodů<br/>jednoduchá aranžmá<br/>nauka o hudebních nástrojích<br/>partitura<br/>vývoj notace</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                               |

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| - reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím                                                                                                                                                                                                    | tanec<br>pohyb na hudbu<br>dobové tance<br>lidové a umělé tance<br>reprodukce pohybů                                                                                                                                                                                                                                                                             | TEV                                           |
| vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby<br>- rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku                                                                                           | hudební myšlení v období<br>rytmicko-mono melodickém (starověk)<br>polymelodickém (středověk – renesance)<br>melodicko-harmonickém (baroko)<br>(rytmus, melodie, výrazové prostředky, tónina;<br>hudební formy: organum, kánon, moteto, mše, madrigal)                                                                                                           | CJL, DEJ, VYV                                 |
| - popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta                                                                                                                                   | tvůrce hudby a interpret<br>tvůrce a interpret jako jedna osoba, řecké hudební umění, raný středověk, skladatelé Ars antiqua a Ars nova a jejich služba idejím, nizozemští skladatelé a přísná imitace, Palestrina, Lasso; čeští skladatelé – Vodňanský, Kryštof Harant, Adam Michna, B. M. Černohorský;<br>dále pak např. Bach, Mozart, Chopin, Schumann, Liszt | CJL, DEJ, VYV                                 |
| - orientuje se ve vývoji hudebního umění<br>- uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků na základě historických, společenských a kulturních kontextů<br>- popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla | periodizace hudebního vývoje<br>hudba vokální a instrumentální<br>hudební formy<br>charakteristické znaky slohů<br>hledisko historické a kulturní<br>hudba česká a světová<br>Pravěk                                                                                                                                                                             | CJL, DEJ                                      |

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                           | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Starověk<br>Ars antiqua<br>Ars nova<br>Renesance a humanismus<br>Baroko                                                                                                                                                                                         |                                               |
| - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce<br>- rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | hudební žánry<br>muzikál<br>šanson<br>šantán<br>kabaret<br>revue<br>jazz, swing<br>tramprská píseň                                                                                                                                                              | CJL, DEJ                                      |
| - interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností<br>- vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | estetická a umělecká hodnota hudebního díla<br>komplexní popis a interpretace hudebního díla, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, vlastní reflexe hudebních děl                                                                                | DEJ                                           |
| - přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi vnějšího i vnitřního světa vyjadřované pomocí hudby (hudebních znaků), jako k možnému poselství; na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností toto poselství dešifruje a interpretuje<br>- uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě<br>- vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout | populární hudba<br>jazz konce 19. stol.<br>20. léta<br>30. léta – swing<br>40. léta – bop, blues, country western, zpěvácké hvězdy<br>50. léta – rokenrol<br>hudba jako kulturní statek a jako zboží<br>hudební průmysl<br>hudba a její využití v běžném životě | CJL, DEJ, ZSV                                 |



## SEXTA + 2. ROČNÍK

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě</li> <li>- uplatňuje zásady sluchové hygieny v běžném životě</li> <li>- využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje</li> <li>- zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas, trojhlas, čtyřhlas (na základě hudebních schopností a dovedností, a rozložení hlasů ve třídě)</li> <li>- dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní, provádí jednoduché hudební improvizace na zákl. svých individ. schopností a dovedností</li> <li>- zpívá z not v rozsahu 1–5 v daných tóninách</li> <li>- vytváří vlastní rytmické modely, které zhudebňuje a podkládá textem</li> </ul> | akustika<br>hlasové ústrojí<br>sluchové ústrojí<br>tvorba tónu<br>vyrovnávání vokálů<br>hlasové rejstříky<br>hlavový tón<br>zpěv<br>jednohlasé písně lidové a umělé<br>kánony lidové a umělé úpravy lidových i umělých písní,<br>trojhlas, čtyřhlas<br>individuální tvorba<br>melodie rytmitizuje, podkládá textem a zapisuje do not<br>intervaly<br>opěrné písně<br>harmonické cítění<br>rytmický výcvik<br>hra na tělo<br>Orffův instrumentář<br>vytváření drobných rytmických etud, jejich rytmický zápis | FYZ, BIO, CJL,<br>TEV                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá jednoduché, příp. složitější hudební nástroje (např. elektronické) při individuálních či společných hudebních aktivitách</li> <li>- orientuje se v notovém zápise jednoduchých, příp. i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb</li> <li>- na základě svých individ. hudebních schopností tyto skladby</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | hra na hudební nástroje<br>tvorba instrumentálních doprovodů<br>jednoduchá aranžmá<br>improvizace, stylizace<br>partitura                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                               |

| <b>Výstupy</b>                                                                                                                                                                                                  | <b>Učivo</b>                                                                                                                                                                              | <b>Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| realizuje (účastní se jako vokalista nebo instrumentalista)                                                                                                                                                     | nástroje symfonického orchestru<br>orientace v notovém zápise<br>moderní hudební nástroje                                                                                                 |                                                      |
| - pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů                                                                                                                                     | taneční hudba<br>techno, disco, hip hop, reggae, house<br>rap                                                                                                                             | TEV                                                  |
| - vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby<br>- rozpoznává hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě<br>- uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku | hudební myšlení v období<br>melodicko-harmonickém (klasicismus, romantismus, impresionismus)<br>sonické období (hudba 20. stol.)<br>(rytmus, melodie, výrazové prostředky, hudební formy) | CJL, DEJ, VYV                                        |

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <p>- popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta</p>                                                                                                                                           | <p>tvůrce hudby a interpret<br/>tvůrce a interpret jako jedna osoba<br/>Divadla malých forem<br/>Britský rock – Beatles<br/>Folk music – Bob Dylan aj.</p>                                                                                                                              | <p>CJL, DEJ</p>                               |
| <p>- orientuje se ve vývoji hudebního umění<br/>- uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách<br/>- rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů<br/>- popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla</p> | <p>periodizace hudebního vývoje<br/>hudba vokální a instrumentální<br/>hudební formy – charakteristické znaky slohů<br/>hledisko historické a kulturní<br/>hudba česká a světová<br/>Baroko<br/>Rokoko<br/>Klasicismus<br/>Romantismus – impresionismus<br/>Další směry 20. století</p> | <p>CJL, DEJ, VYV</p>                          |

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                     | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce</li> <li>- rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>hudební styly a žánry, funkce hudby<br/>         hudba a její využití v běžném životě<br/>         hudba jako kulturní statek a jako zboží<br/>         hudební průmysl<br/>         hudba vážná a populární – převádění stylů, úpravy, transkripce ve 20. století</p> | <p>DEJ, ZSV</p>                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>estetická a umělecká hodnota hudebního díla ve 20. stol.<br/>         pojem kýč<br/>         hudba jako zboží<br/>         pojem komerce<br/>         hudba na objednávku<br/>         kvalita uměleckého díla</p>                                                     | <p>ZSV</p>                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi vnějšího i vnitřního světa vyjadřované pomocí hudby (hudebních znaků), jako k možnému poselství, na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností toto poselství dešifruje a interpretuje</li> <li>- uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě</li> <li>- popíše možnosti využití hudby</li> <li>- uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a</li> </ul> | <p>bludiště stylů ve 20. století<br/>         Volná atonalita<br/>         Dodekafonie a surrealismus<br/>         Modální hudba<br/>         Neoklasicismus<br/>         Elektroakustická a elektronická hudba a mikro intervaly<br/>         A. Háby</p>                | <p>CJL, DEJ, ZSV</p>                          |

| Výstupy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Učivo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Průřezová témata, přesahy, poznámky, MP vazby |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <p>hudební tvorbě</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout</li> <li>- upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat</li> </ul> | <p>Minimalismus<br/> Stylové syntézy, fúze a „nezařaditelní“<br/> využití hudby<br/> Muzikály<br/> Festivaly<br/> Divadla<br/> Nahrávací studia, CD, DVD<br/> Masová média, reklama, znělka<br/> moderní populární hudba 70. a 80. let u nás i ve světě<br/> Hard rock<br/> Heavy metal<br/> Art rock<br/> Pompézní rock<br/> Pop rock<br/> Disko<br/> punk a nová vlna<br/> Nový romantismus a neorock<br/> Střední proud<br/> např. R. Wagner – Židovstvo v hudbě<br/> Protestsongy<br/> neonacistické metalové kapely</p> |                                               |